

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ
І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЙЧЫНІКАМІ

№ 50 (735)

Чэрвень 1963 г.

Год выдання 9-ы

ВЯЛІКАЯ АСАМБЛЕЯ ЖАНЧЫН УСІХ КАНТЫНЕНТАЎ

Не прайшло і двух сутак з моманту трыумфальнай сустрэчы герояў космасу ў Маскве, як савецкая сталіца зноў прыцягнула да сябе погляды людзей усяго зямнога шара.

Тут, у Крамлёўскім Палацы з'езду, сабраўся Сусветны кангрэс жанчын. Ён сабраўся па ініцыятыве Міжнароднай дэмакратычнай федэрацыі жанчын і па сваёй прадстаўнічасці не мае роўных у гісторыі жаночага руху.

Крамлёўскі Палац з'езду каля двух год назад упершыню сустрэў у сваіх высокіх сценах дэлегатаў XXII з'езду КПСС. Тут былі ўпершыню абвешчаны словы, якія сталі пучыводнай зоркай усяго працоўнага чалавецтва. — МІР. ПРАЦА. СВАБОДА. РОЎНАСЦЬ. БРАТЭРСТВА І ШЧАСЦЕ.

Тут, у гэтай зале, было ўжо многа выдатных сустрэч. У палацы пабывалі прадстаўнікі ўсіх кантынентаў зямнога шара. Але можна сказаць, што ніколі яшчэ не была такой урачыста-прыгожай зала, як у дзень, калі ўвайшлі сюды пасланцы жанчын свету. Белыя з чырвоным сукенкі дачок Скандынавіі, яркія сары Індыі, шытыя золатам кімано Японіі, пышныя і разнастайныя па каляровай гаме кнігі Афрыкі, строгія касцюмы Англіі, прыгожыя сукенкі Чэхаславакіі і Венгрыі... Успыхвае песня, якая за

кароткі час стала вядомай у многіх краінах:

Пусть всегда будет
солнце,
Пусть всегда будет
небо.

Яшчэ не змоўклі словы песні, як зала ўздрыгнулася ад апладысентаў. Усе, хто знаходзіўся тут, усталі, вітаючы з'яўленне герояў-касманаўтаў Валянціны Церашковай і Валерыя Быкоўскага. З усіх бакоў вясучца воклічы:

«Валя, Валя! Брва, Валя!».

Валя Церашкова ідзе па зале, дзе сабраліся вядомыя сваёй барацьбой за мір і шчасце народаў жанчыны свету. Яны, гэтыя жанчыны, якія ведаюць цану працы і подзвігу, ад усяго сэрца вітаюць першую ў свеце жанчыну-касманаўта.

За сталом прэзідыума з'яўляецца старшыня Міжнароднай дэмакратычнай федэрацыі жанчын (МДФЖ) Эжэні Катон і віцэ-старшыня федэрацыі, старшыня Камітэта савецкіх жанчын Н. В. Папова. Прысутныя цёпла вітаюць іх.

Мне аказаны высокі голар адкрыць гэты сусветны кангрэс, які прадстаўляе жанчын усяго свету, гаворыць Н. В. Папова. Гэты кангрэс можна з поўнай надзеяй лічыць самай прадстаўнічай асамблеяй у гісторыі міжнароднага супрацоўніцтва жанчын.

Н. В. Папова паведамляе,

што на кангрэсе прысутнічаюць прадстаўніцы 105 краін — 1381 чалавек. Але на маскоўскіх аэрадромах прыямляюцца самалёты; на вакзалы прыбываюць паязды з новымі і новымі дэлегатамі. Чакаецца, што на кангрэсе будзе каля дзвюх тысяч дэлегатак.

Пад бурныя апладысменты залы Н. В. Папова абвешчае:

— Няхай усюды на нашай багатай і цудоўнай планеце пануюць мір і справядлівасць! Няхай ніколі не будзе ніякай дыскрымінацыі — ні нацыянальнай, ні расавай у адносінах і да жаночага полу! Няхай ніколі не будзе галечы, хвароб і голаду! Няхай усе дзеці будуць сытыя, абутыя і адзетыя!

Слова прадстаўляецца старшыня Міжнароднай дэмакратычнай федэрацыі жанчын Эжэні Катон. Дэлегаты і госці з вялікай увагай слухаюць яе даклад «Міжнародная дэмакратычная федэрацыя жанчын у барацьбе за мір, нацыянальную незалежнасць, права жанчын і шчасце дзяцей».

Пасля даклада ўзнямаецца член савецкай дэлегацыі на Сусветным кангрэсе жанчын, дэпутат Вярхоўнага Савета СССР О. І. Івашчанка. Яна абвешчае пасланне Старшыні Савета Міністраў СССР Мікыты Сяргеевіча Хрушчова Сусветнаму кангрэсу жанчын.

Пасланне М. С. ХРУШЧОВА Сусветнаму кангрэсу

Паважаныя ўдзельніцы Сусветнага кангрэсу жанчын!

Дазвольце перш за ўсё выказаць вам гарачую ўдзячнасць за тое, што месцам правядзення гэтага выдатнага форума жанчын усяго свету выбрана сталіца нашай Радзімы — Масква, і перадаць самае гарачае, сардэчнае прывітанне ад імя савецкага народа і яго ўрада. Асабліва гарача вітаем мы ініцыятара кангрэсу — Міжнародную дэмакратычную федэрацыю жанчын — сапраўднага выразніка спадзяванняў і імкненняў жанчын у сучасным свеце.

Развіццё грамадства па шляху прагрэсу, трывалы мір на зямлі немагчымы без працы і барацьбы жанчын. Вы — большая палавіна насельніцтва планеты. Вы дорыце чалавеку жыццё і вы не шкадуеце сябе, каб абараніць яго. Цяпер жанчына стала нароўні з мужчынам актыўным удзельнікам барацьбы за мір і прагрэс, за нацыянальную незалежнасць, тварцом вялікіх навуковых і культурных каштоўнасцей чалавечага грамадства. Роля жанчыны будзе тым вышэйшай, чым хутчэй уладца ліквідаваць існуючае лічэ ў многіх краінах нераўнапраўе жанчын, выкараніць шкодныя забавоны адносна яе ролі і месца ў грамадстве.

Высакародныя мэты вашага Сусветнага кангрэсу, прысвечанага актуальным праблемам сучаснага міжнароднага жаночага руху, выклікаюць жывейшую цікавасць і самую шырокую падтрымку сапраўдных прыхільнікаў чалавечага прагрэсу.

Карэктнае пытанне сучаснасці — захаванне і ўмацаванне міру. Жанчыны — маці, сёстры, выхавальніцы дзяцей — кроўна зацікаўлены ў трывалым міры. І глыбока заканамерна, што барацьба

супраць пагрозы тэрмаядзернай вайны стала важнейшым стымулам умацавання інтэрнацыянальнага згуртавання жанчын. Гэта барацьба эментуе міжнародны жаночы рух, аб'ядноўвае ўсіх яго ўдзельніц незалежна ад колеру скуры, ад палітычных і рэлігійных поглядаў. Народы ўсё больш выразна ўсведамляюць, што новая сусветная вайна, калі даць ёй выбухнуць, будзе адрознівацца ад мінулых войнаў. Гэта будзе знішчальная ракетна-ядзерная вайна. Яна азначала б гібель соцень мільёнаў людзей, знішчэнне вынікаў стваральнай працы дзесяткаў пакаленняў, яна немінуча спаніла б на ўсёй планеце вельмі многае з таго, што прынята абагульнена называць цывілізацыяй.

Але нават ужо цяпер, у мірны час, злавесная здань вайны накладвае на чалавецтва вялікі цяжар велізарных ваенных расходаў. Можна было б выратаваць многія жыцці дзяцей і дарослых, калі накіраваць на барацьбу з голадам, галечай і хваробамі хоць бы частку велізарнай сродкаў, выдаткоўваемых на гонку ўзбраенняў.

Далей з гэтым мірыцца нельга! Попел загінуўшых ступае ў сэрцы жывых, заклікаючы да самай рашучай барацьбы, каб перагародзіць шлях сусветнай вайне. Гэта барацьба народаў будзе тым больш паспяхова і эфектыўна, чым больш актыўна і згуртавана выступяць жанчыны.

Нельга заплюшчваць вочы на тое, што агрэсіўныя колы на чале з імперыялістычнымі сіламі ЗША працягваюць падрыхтоўку да вайны. Больш таго, гэта падрыхтоўка набыла гіганцкія, небывалыя ў гісторыі маштабы. Ужо цяпер у ваенных арсеналах накоплены велізарныя коль-

касць тэрмаядзернай зброі. Паглядзіце, што адбываецца ў лагеры дзяржаў — удзельніц НАТО і іншых агрэсіўных блокаў. З кожным днём прыспешваецца гонка ўзбраенняў, нарошчваюцца атлантычныя ядзерныя базы, становяцца на ногі рэваншысты Заходняй Германіі, якія прынеслі столькі гора народам у мінулай вайне. Мілітарызм разбэшчвае моладзь, духоўна калечыць падростаючае пакаленне яшчэ да таго, як кідае яго на палі бітваў.

Усё гэта зноў і зноў паказвае, што недастаткова толькі прагнуць міру. Патрэбны актыўныя, масавыя, поўныя сапраўднага гераізму дзеянні на папярэджанню сусветнай вайны. І тут асабліва вялікая роля належыць вам, жанчыны! Дазвольце выказаць надзею, што Сусветны кангрэс жанчын будзе на вышыні сваіх задач, з'явіцца магутным стымулам да яшчэ больш рашучых і мэтанакіраваных дзеянняў у барацьбе за мір!

Дазвольце запэўніць вас, што Савецкі ўрад, для якога воля народа — вышэйшы закон, будзе і ў далейшым ва ўсёй сваёй знешне-палітычнай дзейнасці ня зменна праводзіць, завешчаны нам неўміручым Леніным курс на ўмацаванне справы міру і забеспячэнне ў міжнародных адносінах трыумфу прынцыпаў мір-

нага суіснавання паміж дзяржавамі з розным сацыяльным ладам. Савецкі ўрад пераканан, што залагам дасягнення трываллага міру на зямлі з'яўляецца ўсеагульнае і поўнае раззбраенне пад строгім міжнародным кантролем. Савецкі ўрад робіць і будзе робіць усё, што ад яго залежыць, для таго, каб дабіцца гэтага.

Вялікая роля жанчын і ў нацыянальна-вызваленчай барацьбе за поўную і канчатковую ліквідацыю каланіялізму ў любых яго формах і праяўленнях. Ніколі не згладзіцца ў памяці народаў гераічныя подзвігі жанчын Кубы і Алжыра, Інданезіі і Ірака, слаўных дочак усіх народаў Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі, здзейсненыя ў барацьбе супраць каланізатараў. Савецкім людзям зразумела, дарагая і блізкая антыкаланіяльная бітва, якую вядуць нашы браты і сёстры ўсюды, дзе яшчэ свісціць бізун каланіяльнага наглядчыка, дзе буяняць расісты. Гэтай справядлівай барацьбе савецкі народ заўсёды аказваў і будзе аказваць усялякую падтрымку. Савецкі Саюз і ў далейшым будзе настойліва патрабаваць і дабівацца хутэйшага ажыццяўлення Дэкларацыі аб прадстаўленні незалежнасці каланіяльным краінам і народам, (Заканчэнне на 3-й стар.)

РАДЗІМА-МАЦІ АБДЫМАЕ ГЕРОЯЎ

У РАЧЫСТАЯ СУСТРЭЧА ЁЎ МАСКВЕ

Грандыёзная касмічная эпапея пасляхова завяршылася ў тыя самыя дні, калі ў Крамлі праходзілі пасяджэнні Пленума Цэнтральнага Камітэта КПСС. І яго ўдзельнікі—прадстаўнікі ўсіх брацкіх рэспублік, першымі даведаўшыся аб шчаслівым прыземленні касманаўтаў, сардэчна павіншавалі іх.

І вось настала 22 чэрвеня. З раніцы па Ленінскім праспекце, які справядліва называюць «трасай касманаўтаў», накіраваліся машыны ў бок Унукаўскага аэрадрома. Іменна там, ля павярхня варот, Масква раскрывае свае абдымкі, прымаючы мужных саветскіх патрыятаў, якія вярнуліся з космасу. Іменна там яны рапартаўць Камуністычнай партыі, Савету ўраду, народу аб выкананні новага задання, мэта якога—далейшае вывучэнне касмічнай прасторы.

Сустрэча пакарыцеляў космасу прыбылі кіраўнікі Камуністычнай партыі і Саветаў урада, лётчыкі-касманаўты, члены дыпламатычнага корпуса, тысячы масквічоў. Сярод сустракаючых Валерыя Быкоўскага і Валянціну Церашкову нашы выдатныя вучоныя і канструктары, якія стварылі касмічныя караблі, што забяспечылі дакладную работу ўсёй складанай апаратуры, вяртанне караблёў з космасу ў задзеныя раёны Саветаў Саюза. Сёння ў стваральніку магутнай касмічнай тэхнікі, як і ва ўсіх саветскіх людзей, вялікае свята.

Па радыё аб'яўляюць аб тым, што самалёт «ІЛ-18» з касманаўтамі на борце набліжаецца да аэрадрома.

Вось ужо магутныя дынамікі разнеслі вестку аб тым, што самалёт прайшоў над Краснай плошчай і суправаджаемы ганаровым эскортам рэактыўных знішчальнікаў, узяў курс на Унукава.

У 14 гадзін 48 мінут на бетонную дарожку аэрапорта плаўна прыземляецца велізарная металічная птушка.

...Чуюцца гукі маршу. У лайнеры адчыняюцца дзверы, і першай мы бачым Валю Церашкову. Яна ў чорнай сукенцы-касцюме. Услед за ёю з'яўляецца Валерыя Быкоўскі. Яны спускаюцца па трапе і ідуць па чырвонай дывановай дарожцы да трыбуны. Шчасце перапаўняе абодвух. Зладжаным крокам яны падыходзяць да трыбуны. А ўсюды чуваць воклічы «Ура!» Працаўнікі маскоўскіх заводаў, фабрык і будоўляў дружна скандуюць «Слава героям!».

Першым рапартаўе М. С. Хрушчоў Валерыя Быкоўскі. Увесь свет чуе яго ў гэты момант. Не тоячы хвалявання, словы рапарта гаворыць Валянціна Церашкова. Абодва касманаўты гавораць аб паспяховым завяршэнні працяглага сумеснага палёту, выдатным самаадчуванні, гатоўнасці выканаць новае заданне партыі і ўрада.

Гучыць Гімн Саветаў Саюза. Гарматы, устаноўленыя на полі аэрадрома, салютуюць 21 залпам.

Мікіта Сяргеевіч па бацькоўска абдымае і цалуе Валерыя Быкоўскага і Валянціну Церашкову. Касманаўты расчулены, гавораць словы ўдзячнасці. Вось яны ўжо ў абдымках сваякоў.

Праз шкляны павільён героі праходзяць да машын. Ва ўвітую гірляндамі кветак машыну садзяцца М. С. Хрушчоў, Валерыя Быкоўскі, Валянціна Церашкова, маці герояў і жонка Валерыя—Валянціна.

Па асфальтавых дарожках, якія патанаюць у зеленыя дрэў і кустоў, аўтамабілі выязджаюць на шасэ. Машыны ідуць па суцэльным людскім калідоры. І зноў грываць апладысменты, чуваць прывітальныя воклічы. Так было на ўсім 30-кіламетровым шляху,

які вядзе ў сталіцу, на Красную плошчу.

...Яны былі тут незадоўга перад сваім палётам у космас. Яны прыйшлі на Красную плошчу на некалькі мінут. Прыйшлі для таго, каб прыбавіць сіл для нялёгкага зорнага рэйсу. Такая ўжо традыцыя ў нашых касманаўтаў. Тут ля сцен Крамля пачыналі і заканчвалі свой шлях славы першыя нашы зоркалётчыкі. А сёння зямныя рубінавыя зоркі нібы асвятляюць трыумфальную сустрэчу яшчэ двух пераможцаў космасу—Валерыя Быкоўскага і Валянціны Церашковы.

Нават прывыкшая да урачыстасцей плошча сёння здзіўляецца той небывалай шчодрасці ва ўсмешках і кветках, з якімі народ чакае герояў сваёй зямлі. З Сухумі і Ташкента, з Адлера і Тбілісі прыслалі кветкі для сустрэчы касманаўтаў. Здаецца, няма чалавека, у якога ў руках не было б букета гваздзік, півоні або пучка простых, як само падмаскоўнае лета, рамонак.

Куранты прабілі чатыры рады. Адначасова ў розных канцах плошчы ўзніклі і панесліся апладысменты. На трыбуне Маўзалея паўляюцца кіраўнікі Камуністычнай партыі і Саветаў урада.

Уся касмічная сям'я сабралася на трыбуне. Побач з Валяй Церашковай і Валерыем Быкоўскім, якіх ушаноўвае сёння ўся краіна, Юрыя Гагарына, Герман Цітоў, Андрый Нікалаеў, Павел Папавіч. Але першыя ўшанаванні па праву аздаюць масквічы Валянціна Церашковай і яе зоркаваму брату.

Ля мікрафона — Валерыя Быкоўскі. Ён звяртае да землякоў словы радасці і горадасці за сваю Радзіму, за саветскі народ.

— Я шчаслівы, — сказаў Валерыя Быкоўскі, — далажыць Камуністычнай партыі, саветкаму народу, што заданне Радзімы пасляхова выканана. Я, як і ўсе мае сябры лётчыкі-касманаўты, выдатна разумею, што гэты палёт—менш за ўсё наша асабістае дасягненне.

Як і першыя палёты ў космас, наша падарожжа туды з'яўляецца яшчэ адным канкрэтным выражэннем вялікага подзвігу ўсяго саветскага народа, таго гістарычнага подзвігу, пачатак якому пакладзены перадавымі людзьмі рабочага

класа, вялікім Леніным і створанай ім магутнай, непераможнай Камуністычнай партыяй.

Асабліва прыемна адзначыць, што маё даволі працяглае адзіноцтва ў космасе было ўзнагароджана з'яўленнем на арбіце такога чароўнага спадарожніка як Валянціна Церашкова.

Наша сустрэча адбылася ў дакладна прызначаны час і ў дакладна прызначаным месцы, пад шчаслівай зоркай, як гаварылі калісьці. Гэта было першае і незвычайнае спатканне, спатканне ў космасе.

Ля мікрафона Валянціна Церашкова. Яна гаворыць:

— Бязмежна рада, што мне, першай з жанчын у свеце, аказаны вялікі гонар ажыццявіць палёт у космас.

Здзяйсняючы палёт, я думала аб тым, каб як мага лепш выканаць яго ў імя любімай Радзімы, у імя шчасця працоўнага чалавека і міру на зямлі.

Да саветскіх людзей — пакарыцеляў космасу звяртаецца з прававой Першы сакратар ЦК КПСС, Старшыня Савета Міністраў СССР М. С. Хрушчоў. Ён сказаў:

— Дарагія таварышы!

Наша дарога ў космас пачалася, калі бацькі і маці касманаўтаў, старэйшае пакаленне саветскіх людзей, закладвалі першыя камені ў фундамент сацыялізма.

У першыя гады жыцця Саветскай улады мы яшчэ не выстаўлялі такой смелай задачы, як асваенне космасу, палёты да зорак. Мы больш думалі тады аб першым трактары, аб адбойным малатку для шахты, аб першым аўтамабілі і новых мартэнах. Аднак саветскія людзі ведалі і верылі, што прыйдзе такі час і мы ўзінемся да зорак.

Бліскучы палёт караблёў-спадарожнікаў «Усход-5» і «Усход-6», па-майстэрску пілатуемых Валерыем Быкоўскім і Валянцінай Церашковай, — новая выдатная перамога саветскага народа, магутнай сацыялістычнай эканомікі, саветскай навукі і тэхнікі, важны этап у штурме космасу.

Мы ведаем і глыбока верым, што недалёка той дзень, калі з нашых стартавых пляцовак будуць падымацца ў космас яшчэ больш дасканалыя касмічныя караблі, якія саветскія касманаўты павядуць да планет сонечнай сістэмы.

З вялікім задавальненнем я паведамляю, што Прэзідыум Вярхоўнага Савета прыняў рашэнне аб прысваенні падпалкоўніку Валерыю Фёдаравічу Быкоўскаму звання Героя Саветаў Саюза і прысвоіў яму званне лётчыка-касманаўта.

Прэзідыум Вярхоўнага Савета прысвоіў Валянціне Уладзіміраўне Церашковай званне Героя Саветаў Саюза. Яна ўдасцоена таксама звання лётчыка-касманаўта, каб у якасці застаўся вобраз нашай цудоўнай спайнгі дачкі, якая першай з жанчын свету ўпершыню ў гісторыі ўзляцела ў космас. Урад Саветаў Саюза вырашыў узвесці ў Маскве бронзавы бюст герані.

Ад імя ўсіх саветскіх людзей

Масква, 22 чэрвеня. Урачыстая сустрэча герояў космасу Валянціны Церашковай і Валерыя Быкоўскага. На здымках: злева на Унукаўскім аэрадроме М. С. Хрушчоў, В. Церашкова і В. Быкоўскі адказваюць на прывітанні масквічоў. Справа — касмічная сям'я на трыбуне Маўзалея ў час мітыngu на Краснай плошчы.

Фотакроніка ТАСС.

сардэчна віншую Валянціну Уладзіміраўну з высокай ўзнагародай Радзімы!

Наша дарога і адважная Валя значна перавысіла нацыянальны рэкорд Злучаных Штатаў Амерыкі па працягласці касмічнага палёту. Яе палёт працягваўся больш чым прабылі ў космасе ўсе амерыканскія касманаўты, разам узятыя.

Імя Валянціны Церашковай увойдзе ў сусветную гісторыю. Яна яшчэ раз даказала, што жанчына, выхаваная сацыялізмам, ва ўсіх справах народа заўсёды побач з мужчынам: і ў самаадданай працы, і ў герайчным подзвігу.

Сягоння, калі ў палку саветскіх касмічных герояў прыбыло, калі мы яшчэ раз даказалі свету, на што здольны саветскі народ не толькі на зямлі, але і ў небе, мы зноў звяртаемся да ўсяго чалавечтва з заклікам: давайце прысвяцім вялікія дасягненні навукі справе міру, справе шчасця народаў.

Мы звяртаемся да ўсіх людзей зямнога шара. Вялікі подзвіг здзейснены саветскімі касманаўтамі. Сваім подзвігам яны пацвердзілі, што чалавек за паўтары гадзіны ужо аблятае ўвесь зямны шар. Ён вялікі, гэты зямны шар, але ён і вельмі малы для таго, каб заводзіць на ім інтрыгі, правакацыі, распальваць ваенныя авантуры, якія пры сучаснай ядзернай зброі могуць прынесці чалавечтву незлічоныя беды.

Саветскі Саюз цвёрда стаіць за мір. Ён робіць усё для ўмацавання міру на зямлі. Усе, вядома, добра разумеюць, што калі Саветскі Саюз мае такія ракеты, якія са здзіўляючай дакладнасцю робяць падобныя палёты вакол Зямлі, то Саветскі Саюз мае і ракеты іншага прызначэння.

У гэты ўрачысты і радасны дзень ушаноўвання новых саветскіх касманаўтаў, герояў і пакарыцеляў космасу, мы паўтараем яшчэ раз: другая палавіна дваццатага стагоддзя можа прынесці чалавечтву велізарныя дасягненні ў галіне навуковага, тэхнічнага і сацыяльнага прагрэсу. Давайце мацаваць дружбу паміж народамі зямлі. Няхай людзі добрай волі змагаюцца за мір на зямлі, за шчасце ўсіх народаў.

Гучыць «Марш касманаўтаў». І хто ведае, якую мару, якое імкненне да подзвігу ўкладваюць у яго словы маладыя хлопцы—па рашуцтысты і спартсмены, школьнікі — члены клубаў юных касманаўтаў, дзяўчаты-тэкстыльшчыцы.

Працоўная Масква праходзіць па плошчы, якая бачыла столькі ўрачыстасцей і сустрэч.

ХРОНІКА ХРОНІКА

□ Прадстаўнікі СССР і ЗША падпісалі ў Жэневе пагадненне аб устанавленні прамой лініі тэлеграфнай сувязі Масква — Вашынгтон.

□ Волежская ГЭС імя ХХІІ з'езда КПСС пачала выдаваць электраэнергію звыш плана першага паўгоддзя. З моманту пуску волежскі гігант вырабляе ў больш за 32 мільярды кілават-гадзін танный энергіі.

□ Міністэрства сувязі СССР выпусціла новую паштовую марку. На ёй — партрэт Валянціны Церашковай — першай у свеце жанчыны-касманаўта.

□ Сувенірную «касмичную» серыю ваз з крэдлітавага шкла выпускае Барысаўскі шклозавод імя Дзяржынскага. На іх партрэты праслаўленых саветскіх касманаўтаў Юрыя Гагарына, Германа Цітова, Андрый Нікалаеў і Паўла Папавіча. Праз некалькі дзён шклозавод папоўніць гэту серыю вырабамі з партрэтамі новых пакарыцеляў міжнароднай прасторы — Валерыя Быкоўскага і першай у свеце жанчыны-касманаўта Валянціны Церашковай.

□ Пік «Чайка» — такое горада імя дала безымян-

най вяршыні група альпіністаў у Таджыкістане.

□ Новая камфартная гасцініца «Спутнік» пабудавана ў Мінску.

□ З Рыма на Радзіму выехалі ўдава, дачка і сын Героя Саветаў Саюза Фёдара Палятаева. Палятаевы, прыбыўшыя ў Італію па запрашэнню мэра горада Генуі прафесара Пертузіе, пабывалі ў месцах, дзе змагаўся і загінуў Фёдар Палятаеў.

□ Новым папам рымскім выбраны архіепі-

скап Міланскі кардынал Манціні. Ён прыняў імя Паўла VI.

□ 282 урачы выпускае сёлета Віцебскі медыцынскі інстытут. Большасць маладых спецыялістаў будзе накіравана на работу ў сельскія бальніцы і ўрачэбныя ўчасткі.

□ У Варшаве адкрылася дэкада беларускай культуры. Польскія радыё падрыхтавала перадачы па літаратуры, паэзіі і музыцы народаў Беларускай ССР.

Пасланне М. С. ХРУШЧОВА Сусветнаму кангрэсу

прынятай па яго ініцыятыве Генеральнай Асамблеяй ААН у 1960 годзе.

Савецкія людзі з поўным разуменнем і гарачым спачуваннем адносяцца да барацьбы жанчын многіх краін за поўнае раўнапраў'е ў грамадстве і сям'і, за канчатковае вырашэнне шматвяковага «жачночага пытання». Ваш кангрэс адбываецца ў краіне, дзе жанчыны ўжо даўно пажытае плён сацыялізму. Яна паўнапраўны член грамадства, які карыстаецца ўсімі перавагамі нашага сацыялістычнага ладу. Яе правы не толькі ахованы законамі, але і забяспечаны матэрыяльна.

Савецкія жанчыны ўносяць велізарны ўклад у справу камуністычнага будаўніцтва. Яны занялі віднае месца ва ўсіх выбарных органах Савецкай улады: 390 жанчын — дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР, больш як дзве тысячы — дэпутаты Вярхоўных Саветаў саюзных рэспублік, звыш 700 тысяч — дэпутаты мясцовых Саветаў. У нашай краіне мільёны жанчын з'яўляюцца інжынерамі, кіраўнікамі вытворчасці, вучонымі, аграномамі, старшынямі і брыгадзірамі калгасаў. Сярод спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй жанчыны ў нас складаюць больш як паловіну. Тры чвэрці нашых урачоў і амаль тры чвэрці настаўнікаў — жанчыны.

Спадзяюся, вы з разуменнем паставіцеся да маіх слоў і не палічыце гэта прапагандай. Вам вядома, што я з'яўляюся

камуністам, Старшынёй Савета Міністраў краіны, якая першая стала на шлях будаўніцтва сацыялізма і камунізма. Камуністы заўсёды гавораць з перакананасцю, і я хачу сказаць у гэты ўрачысты дзень адкрыцця Сусветнага кангрэсу жанчын, што сапраўднае вызваленне жанчын, яе магчымасць паказаць усе свае здольнасці і таленты ў працы і грамадскай дзейнасці ажыццявімы поўнасцю толькі пры сацыялізме.

Ёсць людзі, якія даказваюць, што жанчына — істота іншага складу, чым мужчына, і яна павінна займаць іншае, падпарадкаванае становішча ў грамадстве. Абарэжэнне гэтаму — становішча жанчын у Савецкім Саюзе. Асабліва яркая дэманстрацыя сапраўднай роўнасці міжчыны і жанчыны ў Савецкім Саюзе — прысутнасць у нашай зале гераічнай пакармыльніцы зорнага неба Валянціны Церашковай. Яна апынулася сярод вас, літаральна апусціўшыся з касмічных вышынь.

Лёс Валянціны Церашковай — бліскучы прыклад клопатаў сацыялістычнага грамадства аб кожным чалавеку. Валянціна Церашкова рана страціла бацьку, які загінуў у баях за Савецкую Радзіму. Маці яе — простая работніца. У капіта-

лістычным свеце такая сям'я без карміцеля была б асуджана на гібель, а хутчэй за ўсё і на жабрацтва. У савецкіх умовах, пры сацыялізме, дзе ўсе людзі маюць магчымасць выкарыстаць свае здольнасці, дзе грамадства клопацца аб кожным чалавеку, гэтага не здарылася.

Валянціна Церашкова ва ўмовах Савецкай краіны, ва ўмовах сацыялізма, атрымала добрае выхаванне, адукацыю, яна цвёрда стаяла на нагах і вось узнялася на такую вышыню, на якую не можа ўзняцца ў капіталістычным свеце чалавек, узгадаваны багатымі татамі і мамамі. Бывае так, што якраз тыя людзі, у якіх вялікія капіталы, часцей за ўсё не лятаюць, а поўзаюць.

Хто ж даў савецкаму народу, савецкім жанчынам такое яснае, прыгожае, напоўненае вялікімі здзяйсненнямі жыццё? Гэта зрабіла Камуністычная партыя, партыя, якую стварыў вялікі правадыр савецкага народа Уладзімір Ільіч Ленін.

Народы нашай краіны пайшлі за Леніным, таму што ён заклікаў спыніць імперыялістычную вайну, перабудаваць свет на новых асновах, без эксплуатацыі і эксплуатаемых. Сацыялістычны, камуністычны свет з'яўляецца бліскучым узорам дастойнай роўнасці мужчыны і жанчыны.

Дарагія сябры! У згуртаванасці і адзінстве — сіла вашага кангрэсу, сіла міжнароднага дэмакратычнага руху жанчын. Ні адзін дэмакратычны грамадскі рух, у тым ліку і рух жанчын, не

здольны дабіцца сапраўднага поспеху ў барацьбе за свае высякародныя мэты, калі ён не будзе адзіны.

Трэба памятаць, што дабіцца міру на зямлі можна толькі згуртаваўшы на гэта намаганні ўсіх людзей добрай волі, усіх народаў.

У барацьбе за мір нельга дзяліць народы на чорных, белых, жоўтых, нельга падзяляць намаганні па кантыентах, нацыях, веравызнанню. Толькі адзінства прынесе вялікую перамогу. Сусветны кангрэс жанчын павінен прадэманстраваць такое адзінства, гатоўнасць жанчын усяго свету актыўна змагацца за дружбу паміж народамі, за трывалы мір на зямлі.

Дык няхай жа жанчыны ўсіх кантыентаў, усіх нацыянальнасцей і рас яшчэ цясней згуртуюцца і ўпэўнена пойдучь наперад у нашым агульным свяшчэнным паходзе за перамогу трывалага міру і сацыяльнага прагрэсу на зямлі!

Слава жанчынам — адважным змагарам за мір, супраць пагрозы тэрмаядзернай вайны, супраць каланіялізму!

Няхай жыве вялікі форум жанчын зямлі, які ўзняліся на абарону мірнай будучыні сваіх дзяцей!

Няхай жыве трывалы мір і дружба паміж усімі народамі!

* * *

Пасланне кіраўніка Савецкага ўрада ўдзельніцы інтэрнацыянальнага форуму жанчын сустрэлі бурнымі апладысмантамі. Раздаюцца прывітальныя воклічы ў гонар М. С. Хрушчова, нястомнага і паслядоўнага барацьбіта за мір і дружбу паміж народамі. Зала магутна скандуе: «Слава!», «Віва!», «Мір!», «Дружба!».

Ніколі не забудзем

В. ІГНАЦЬЕВ,
генерал-маёр запasu

Праходзяць гады, дзесяцігоддзі, але памяць народная не падуладна часу. Яна оеражліва захоўвае ўсё, што перажыта, выпактавана, здзейснена нашым народам на цяжкім шляху будаўніцтва новага, светлага жыцця. Перад нашым мысленным позірам зноў праходзяць суровыя, грозныя гады.

У грукце гармат, зарыве пажарышч, у нечалавечых пакутах і людской крыві паўстае ў нашай памяці суровы 1941 год. Мы ніколі не забудзем ядзелю 22 чэрвеня 1941 года, калі на досвітку на нашу зямлю, на квітнеючыя гарады і вёскі Беларусі і Украіны рынуліся фашысцкія зграі.

Савецкі народ уступіў у смяротную схватку з небаепечным, каварным і моцным ворагам — гітлераўскай Германіяй, у распараджэнні якой былі рэсурсы амаль усёй Заходняй Еўропы, за спіной якой стаяў сусветны імперыялізм.

Па закліку Камуністычнай партыі на абарону Радзімы ўзняўся ўвесь многамільённы савецкі народ. У гэты суровыя дні нашай Радзімы дні плячом да пляча з рускімі, украінцамі і сынамі іншых народаў Савецкага Саюза дастойна змагаліся з ненавісным ворагам воіны-беларусы. У ліку многіх воінаў Савецкай Арміі, якія вылучыліся сваімі подзвігамі ў першыя месяцы вайны, значацца імёны воінаў-беларусаў Н. Ф. Гастэля, Ф. А. Смалячкова, Л. І. Даватара, А. І. Лізюкова, Г. А. Палаўчэнні. Усім ім прысвоена высокае званне Герояў Савецкага Саюза.

Наш народ і яго Узброеная Сіла, якімі кіравала ленинская Камуністычная партыя, дабіліся разграмлілі адыу з самых магутных армій імперыялістычных агрэсараў — палчышчы нямецка-фашысцкіх захопнікаў і ўзнялі знамя перамогі над Берлінам.

Разам з усімі народамі Савецкага Саюза беларускі народ з гонарам выканаў свой свяшчэнны абавязак перад Радзімай. У радах Савецкай Арміі гераічна змагаліся з ворагам больш за мільён сыноў і дачок беларускага народа. 217 генералаў — ураджэнцаў Беларусі — вадылі ў бой слаўныя савецкія дывізіі, карпусы, арміі.

Неапанімую дапамогу ў разгроме фашысцкіх захопнікаў аказалі народныя месціцы — савецкія партызаны. На працягу трох гадоў фашысцкай акупацыі ў Беларусі былі створаны і вялі бязлітасна барацьбу з гітлераўцамі 108 пар-

тызанскіх атрадаў, аб'яднаных у 199 брыгад. Агульная колькасць партызан-беларусаў перавышала 370 тысяч чалавек.

Камуністычная партыя і Савецкі ўрад высока ацанілі заслугі беларускага народа ў Вялікай Айчыннай вайне. Больш за 300 тысяч беларусаў — воінаў Савецкай Арміі і звыш 100 тысяч партызан Беларусі былі ўзнагароджаны ардаўнамі і медалямі Савецкага Саюза. 295 воінаў-беларусаў і 74 беларускія партызаны ўдасціліся высокага звання Герояў Савецкага Саюза.

За тры гады акупацыі нямецка-фашысцкія захопнікі разбурылі Беларусь. Самай цяжкай стратай было знішчэнне людзей. Гітлераўцы забілі на тэрыторыі рэспублікі звыш 2,2 мільёна савецкіх грамадзян, вывезлі з Беларусі ў Германію каля 380 тысяч савецкіх грамадзян. Тысячы беларусаў загінулі смерцю храбрых на франтах Айчыннай вайны.

Гітлераўцы спалілі і разбурылі 209 гарадоў і раённых цэнтраў, 9 200 вёсак. Фашысцкія захопнікі знішчылі ў БССР звыш 10 тысяч прадпрыемстваў, у тым ліку амаль усе буйныя прамысловыя аб'екты. Выключна вялікая страта была нанесена сельскай гаспадарцы рэспублікі. За час акупацыі палічыліся на 43 працэнты. Гітлераўцы знішчылі або вывезлі ў Германію 2,8 мільёна галоў буйнай і 5,7 мільёна галоў дробнай жывёлы. Фашысты спалілі большасць школ і вышэйшых навуковых устаноў, тэатраў, бальніц. Жыдлёвы фонд гарадоў быў на 74 працэнты выведзены са строю.

Надзвычайная дзяржаўная камісія ўстанавіла, што толькі прамае ўлічана шкода, нанесена БССР фашыстамі, склала больш за 75 мільярдаў рублёў (у старых грошах). Беларускі народ у выніку вайны страціў звыш паловіну свайго нацыянальнага багацця. Па раду важнейшых галін яго народная гаспадарка была адкінута да ўзроўню 1913 года.

Ва ўмовах капіталістычнай краіны такая разбуранні непарадкава асудзілі б мільёны людзей на цалыя дзесяцігоддзі на голад і галечу. Але беларускі народ жыў з усім у іншых, сацыялістычных умовах, ён не цялялістычнай партыі, абалі-Камуністычнай партыі, абалі-раючыся на братнюю дапамогу працоўных усіх савецкіх рэспублік, беларускі народ у капіталь, беларускі народ у капіталь роткі тэрмін не толькі цалкам залячыў раны, нанесеныя вай-

ной, але і стварыў усе неабходныя ўмовы для далейшага развіцця народнай гаспадаркі і культуры рэспублікі.

За пасляваенныя гады Беларуская ССР дабілася велізарных поспехаў. Яна стала адным з буйнейшых эканамічных раёнаў краіны. Зараз прамысловасць БССР дае краіне кожны 9-ы металарэзны станок, кожны 7-ы падшыпнік, кожны 10-ы матацыкл, кожны 6-ы веласіпед, кожную 6-ую тону торфу. Вялікіх поспехаў дасягнула рэспубліка ў развіцці сельскай гаспадаркі. Значна павялічана вытворчасць малака, масла, мяса. Выраслі прыбыткі калгаснікаў. У Беларускай рэспубліцы атрымалі далейшае шырокае развіццё народная асвета, друк, літаратура, мастацтва, народная творчасць.

Даўно адшумелі ваенныя навальніцы над нашай зямлёй. Засыпаны равы і траншэі, зараны аковы. Узняліся з руін і поплу фронтавыя гарады і вёскі. Савецкі народ заняты стваральнай працай. Савецкі ўрад нястомна змагаецца за ажыццяўленне ленинскай палітыкі мірнага суіснавання, выступае за мір і дружбу паміж усімі народамі.

Беларускі народ разам з усімі народамі СССР ідзе ў першых радах барацьбітоў за мір. БССР, з'яўляючыся членам ААН, прымае актыўны ўдзел у яе рабоце. На сесіях Генеральнай Асамблеі ААН дэлегацыя Беларускай ССР неаднаразова выносіла канкрэтныя прапановы па пытаннях ліквідацыі пагрозы вайны, ліквідацыі міжнароднай напружанасці.

СЛЁЗЫ ЖАНЧЫН

Красавік 1944 года. Чыгунка, па якой нас везлі фашысты, была пашкоджана амерыканскай авіяцыяй. Мы павінны былі чакаць, пакуль закончыцца рамонт, недалёка ад чыгункі ў скверыку. Там мне ўпершыню давлялося сустрэцца з французжанкамі...

Раніца выдалася вельмі прыгожая. Вакol усё пецціла чалавечы погляд. Здалася, што тут няма і ніколі не было гора, здалася, што на зямлі мір, спакой і цішыня.

На самай справе гэта было не так нават у гэтым скверыку. Тут размясцілася невялікая кучка людзей, паўголых і вельмі галодных, якіх фашысты везлі да сабе ў рабства. Сярод гэтых паўжывых людзей быў і я, дванаццацігадовы хлопчык з Беларусі. У маіх думках у той час не было нічога, акрамя таго, што я вельмі хацеў есці і асабліва піць.

Недалёка ад сквера, кроках у ста, стаяў жылы дом. З вокан на нас з цікаўнасцю глядзелі людзі. Я не мог не падыйсці да гэтага дома. Не паспеў я зрабіць некалькі крокаў, як адтуль выбеглі жанчыны і наперабой пачалі нешта мне гаварыць, але я іх не разумеў. Я разгубіўся і ча-

мусьці нічога не прасіў у іх, але яны зразумелі, што мне трэба. Мой выгляд, варты жалю, гаварыў сам за сябе. Праз некалькі хвілін я, як зварок, накінуўся на ежу, якую яны мне далі.

Калі я ўзняў вочы, каб паглядзець на маіх дабрадзей, яны амаль усе плакалі. Не ведаю, ад чаго, але і я разам з імі расплакаўся.

З таго часу прайшло многа гадоў, але я не забыў слёзы тых французскіх жанчын. Тыя слёзы і цяпер нагадваюць мне аб фашызме, аб голадзе, холадзе і смерці. Гэтыя слёзы вельмі часта паўстаюць у маёй памяці, пра іх я раскажу свайму сыну, калі ён падрасце.

І калі цяпер у нашай роднай Маскве жанчыны ўсіх краін свечу вырашаюць пытанні міру і шчасця на зямлі, я з глыбокай удзячнасцю слухаю голас французскіх жанчын. Я ведаю, на гэтым кангрэсе ёсць многа жанчын, якія ў суровыя гады вайны з фашызмам, рызыкуючы сваім жыццём, дапамагалі рускім людзям. Жадаю ім поспехаў у іх высякароднай справе, справе барацьбы за мір і шчасце ўсіх людзей свету.

А. ВЕЖНАВЕЦ.

Я РАСКАЖУ ФРАНЦУЗАМ...

Не салодкім было жыццё Мікалая Аляксандравіча Доўгага ў гады гаспадарання польскіх панцоў і капіталістаў у Заходняй Беларусі. Сям'я вялікая, а ворнай зямлі — конь пераскочыць. Давялося пакінуць родную вёску і адправіцца ў Францыю ў пошуках працы і хлеба. Праз 35 год ён зноў убачыў родны край. Вочы яго свецяцца жыва і весела.

— Цудоўна! — гаворыць Мікалай Аляксандравіч аб усім убачаным на Радзіме. — Ніколі не спадзяваўся, што сталіца нашай Беларусі такая прыгожая. Ад Мінска я ў захапленні. У архітэктуры: дэмаў, шырокіх вуліцах, зеленыя сквераў і парку — ва ўсёй пабудове горада адчуваецца, што клопаты аб здароўі чалавека стаяць на першым плане.

Асабліва здзівілі мяне людзі. Яны прыгожа і з густам апранаюцца. Сардэчна і чула адносяцца да інашаземцаў.

Я наведваў розныя магазіны, цікавіўся цэнамі на прадукты харчавання і адзенне. У кожным вялікі выбар розных тавараў і без усялякай чаргі. А цэны на многія прадукты значна ніжэйшыя чым у Францыі.

Вялікае ўражанне зрабілі на мяне экспанаты музея Вялікай Айчыннай вайны. Кожны з іх гаворыць аб гераічнай барацьбе беларускага народа супраць гітлераўскіх захопнікаў. Я шмат чуў і чытаў аб мужнасці беларускіх партызан, савецкіх воінаў. Многія з іх змагаліся ў радах

французскіх партызан і заслужылі любоў і павагу французскага народа. Але ўбачанае назаўсёды захаваецца ў маёй памяці.

Хвалюючымі былі сустрэчы з роднымі і блізкімі. Прыемна было бачыць, што яны жывуць добра і ўпэўнены, што будуць жыць яшчэ лепш.

У час знаходжання на Радзіме я разам з роднымі людзьмі радаваўся запуску ў касмічныя прасторы касманаўтаў Валерыя Быкоўскага першай савецкай жанчыны Валянціны Церашковай.

Я заўсёды ганарыўся сваёй Радзімай і народам, жывым аднымі думкамі з савецкімі людзьмі. Зараз мне будзе аб чым раскажа маім беларускім і французскім сябрам. Мае французскія сябры заўсёды цікавіцца падзеямі ў Савецкай краіне. Часта яны просяць мяне раскажаць ім, аб чым пішуць у газеце «Голас Радзімы», і я задавальненнем выконваю іх просьбы, бо ведаю, што слова праўды аб Радзіме дапамагае ўмацаванню міру і ўзаемаразумення паміж народамі.

Я раскажу сваім французскім сябрам, якое прыгожае, мірнае заўтра будзе беларускі народ разам з усімі народамі Савецкай краіны. Пакідаючы родную зямлю, мне хочацца сказаць:

— Да пабачэння, нівы і палеткі. Да пабачэння, родныя і блізкія сэрцу людзі. Я не развітваюся з вамі, бо ты заўсёды са мной, Радзіма.

Г. БЯЛЬКЕВІЧ.

СЕМ ДЗЁН У МІНСКУ...

Амерыканскія турысты ў Беларускім таварыстве дружбы і культурных сувязей з зарубежнымі краінамі

У адзін з дзён знаходжання групы «Русского Голоса» ў Мінску гасцей дэпла прынялі ў Беларускім таварыстве дружбы і культурных сувязей з зарубежнымі краінамі.

Кіраўнік групы амерыканскіх турыстаў Мікалай Васільевіч Папоў прадставіў турыстам старшыню Таварыства Віталія Сцяпанавіча Смірнова. В. С. Смірнова пазнаёміў гасцей з работай Таварыства, расказаў, якую дзейнасць вядзе яно ў справе пашырэння сувязей і ўмацавання дружбы з зарубежнымі краінамі. Беларускае таварыства звязана са 130 арганізацыямі ў 60 краінах свету. В. С. Смірнова паведаміў, у прыватнасці, аб тым, як ажыццяўляюцца сувязі з нашымі землякамі ў Злучаных Штатах Амерыкі. Так, па просьбе В. А. Яхантэва Таварыства падарыла «Рускому Голосу» беларускі кінафільм «Гадзіннік спыніўся апоўначы».

Потым В. С. Смірнова расказаў аб тым, якой стала Беларусь за гады Савецкай улады:

— Наш беларускі народ даўно выйшаў з цемры і галечы. А ўсе мы добра памятаем той час, калі беларусаў людзьмі не хацелі лічыць. Гэта быў час суцэльнай непісьменнасці, галечы і бяспраўя. Але ў наш край прыйшла Савецкая ўлада. Яна дала народу ўсё тое багацце, якое мы маем сёння. Народ палюбіў сваю ўладу. І як ён любіць яе зараз, гэта можа ўбачыць кожны, хто жадае.

Хуткімі тэмпамі развіваецца наша прамысловасць, культура, народная адукацыя. Некалі Ул. І. Ленін марыў аб 200 тысяччах трактараў у нашай краіне. Цяпер толькі адзін Мінскі трактарны завод выпускаў іх 250 тысяч. Да рэвалюцыі ў Расіі за чатыры гады выпрацоўвалася электраэнергія столькі, колькі зараз выпрацоўваецца ў Беларусі за адзін дзень! У рэспубліцы ёсць магутныя заводы, такія як аўтаматычных лі-

ній і агрэгатных станкоў, машына- і станкабудавання, падшыпнікавы, мотавеласіпедны, радыёзавод і дзесяткі іншых. На іх вырабляецца ўсё, пачынаючы ад складаных прыбораў і канчаючы рэчамі хатняга ўжытку. Сёння 53 зарубежныя краіны прадукць свае заказы на пастаўку прадукцыі беларускіх прадпрыемстваў. Хутка развіваецца ў рэспубліцы хімічная прамысловасць. Ці была калі-небудзь раней у Беларусі прафесія шахцёра? А зараз у дні ўрачыстых дэманстрацый на Цэнтральнай плошчы ў Мінску праходзяць атрады салігорскіх шахцёраў.

Вялікія поспехі і ў сельскай гаспадарцы. Сёння наша сельская гаспадарка — гэта не сама і плуг. На беларускіх калгасных палях працуе 10 500 зернявых камбайнаў, 75 тысяч трактараў дзесяткі тысяч іншых сельскагаспадарчых машын. Наша Беларусь па некаторых пытаннях цяпер нават пачынае спаборнічаць з Амерыкай. Вось напрыклад, па вытворчасці малака на душу насельніцтва БССР абганіла ЗША.

Вялікія змены ў нас і ў навуцы, культуры. У Беларусі няма непісьменных. З 8 мільянаў чалавек, якія населяюць Беларусь, вышэй 2 мільянаў вучацца. У рэспубліцы 25 вышэйшых навучальных устаноў, каля 30 тэатраў, сотні тысяч людзей удзельнічаюць у развіцці нашай нацыянальнай культуры.

У нас вялікія планы. Але каб выканаць іх, каб зрабіць нашу жыццё камуністычным, нам патрэбен мір. Споўнілася 22 гады з дня пачатку другой сусветнай вайны. Кожны беларус добра памятае і ведае, што такое вайна. У нас няма ніводнай сям'і, у якой бы не загінулі родныя. У нас няма ніводнага сельскага Савета, дзе б гітлераўцы не палілі людзей жывымі. А Асвейская трагедыя... Фашысты акружылі ўвесь Асвей-

скі раён, дзе было дзесяткі тысяч жыхароў, і зраўнялі яго з зямлёй, ператварылі ў пустэчу. Вось што такое вайна.

Звяртаючыся да турыстаў з Амерыкі, В. С. Смірнова сказаў: — Перадайце ўсім амерыканцам: беларусы за мір!

Віталій Сцяпанавіч Смірнов у мінулым годзе быў у Нью-Йорку, прысутнічаў на банкце, арганізаваным «Русским Голосом». Ён расказаў аб незабыўных сустрэчах з землякамі і папрасіў перадаць ім і асабліва нашаму вялікаму сябру — Віктару Аляксандравічу Яхантэву шчырае сардэчнае прывітанне.

Нашы землякі Мікалай Папоў, Андрэй Чэкалаў, Канстанцін Клімовіч і іншыя выказалі срае добрыя ўражанні аб знаходжанні ў Беларусі і падзякавалі Таварыству за дэпла прыём.

Турыстам уручылі памятныя падарункі. Потым яны прагледзелі беларускія кінафільмы «Раніца жыцця» і «Дзяўчынка шукае бацьку».

Г. ПАРОМЧЫК.

Спорт Спорт Спорт

За выдатныя дасягненні ў гісторыі чалавецтва — палёт на караблях-спадарожніках «Усход-5» і «Усход-6» і ўстанавленне сусветных рэкордаў у касмічнай прасторы Прэзідыум Цэнтральнага савета Саюза спартыўных таварыстваў і арганізацый СССР прысвоіў Валяціне Уладзіміраўне Церашковай і Валерыю Фёдаравічу Быкоўскаму ганаровае званне — заслужаны майстар спорту СССР.

З Бухарэста вярнулася ў Мінск каманда фехтавальшчыкаў Беларусі. У сталіцы Румынскай Народнай Рэспублікі нашы спартсмены сустракаліся са зборнай камандай Румыніі. З румынскімі фехтавальшчыкамі беларускія спартсмены сустракаюцца трэці раз. Папярэднія спаборніцтвы не прынеслі перамог нашым фехтавальшчыкам. Апошні матч па відах зброі закончыўся нічыёвым вынікам — 4:4, аднак па колькасці атрыманых перамог наперадзе нашы спартсмены — 37:26.

Трэці год сустракаюцца спартсмены Беластоцкага ваяводства і Гродзенскай вобласці. Як і ў першыя дзве сустрэчы, у агульнакамандным заліку перамаглі гродзенскія спартсмены.

У Мінску дадзены старт усебеларускай мнагадзённай велогонцы. У цяжкі шлях па дарогах рэспублікі адправіліся 48 мацнейшых веласіпедыстаў з усіх абласцей Беларусі. Сярод удзельнікаў — 29 майстроў спорту. Прыняўшы старт у Мінску, гоншчыкі павяваюць у Маладзечна, Лідзе, Гродна, Ваўкавыску, Івацэвічах, Брэсце, а з тым праз Івацэвічы і Баранавічы вярнуцца ў Мінск. За дзевяць дзён шляху яны пройдуць 1 100 кіламетраў.

Гаворачы пра выступленні футбалістаў мінскага «Дынама», можна сказаць, што «дома і сцены даламагаюць». На Уласным полі яны правялі шэсць сустрэч і ні адну не прайгралі. Апошняе спаборніцтва з бакінскім «Нафтавіком» — адным з лідэраў розыгрышу першынства — таксама скончылася ў карысць гаспадароў поля — 1:0.

У Берліне праведзены спаборніцтвы пад дэвізам «алімпійскі дзень», у якіх прымалі ўдзел мацнейшыя лёгкаатлеты 13 краін. На спаборніцтвах выдатнага выніку дасягнула беларуская спартсменка Марыя Іткіна. 200 метраў яна прабегла за 23,5 секунды, гэта лепшы вынік сезона ў Еўропе. М. Іткіна перамагла і на дыстанцыі 100 метраў — 11,7 секунды.

Новы юнацкі рэкорд па скачках з шастом устанавіў у Мінску сталыні школьнік Уладзімір Марынцаў. Ён пераадолеў планку на вышыні 3 метры 70 сантыметраў.

Далёка за межамі Навагрудскага раёна славіцца харавая капэла калгаса «Сцяг Саветаў». Самадзейныя артысты часта выходзілі пераможцамі абласных і рэспубліканскіх конкурсаў і дэкадаў, выступалі перад працоўнымі Польшчы. Нядаўна спевакі вёскі Дзяляцічы выступілі ў Маскве на ВДНГ. НА ЗДЫМКУ: Дзяляціцкая харавая капэла ля ракі Нёман. Фотахроніка БЕЛТА.

Фельетон АЛАБАМА — ТАКСАМА ШТАТ

Гавораць, калі ў прэзідэнта Кеннеды спыталі: «Ці хутка ЗША запусцяць касманаўта на Месяц?», ён нібы адказаў: «Цяпер ЗША больш заклапочаны тым, як запусціць негра ў аўтобус». Вось пра гэтыя «клопаты» ўрада ЗША, пра «амерыканскую дэмакратыю» і ідэю гутарка ў «Юманітэ»...

«Я лічу ўрываў, які Вам пасылаю, больш здзіўляючым і дасціпным, чым усё, што вы самі калі-небудзь напісалі, — так даверліва паведаміў мне адзін з маіх мілых чытачоў, які пераказаў некалькі радкоў з кнігі «Пяцьдзесят гадоў на Уол-стрыце», выдадзенай у ЗША. Што ж, я падзяляю гэты пункт гледжання, будучы значна больш сціплым, чым амерыканец — аўтар нечуванана панегірыка Амерыцы. Вось гэты ўрываў у чыстым выглядзе (толькі тое, што ўзята ў дужкі, належыць вашаму пакарнаму слугу):

«Злучаныя Штаты — гэта краіна чалазек (белага і багатага). Гэта — надзея і прыстанішча ўсіх прыгнечаных (выключаючы, зразумела, «брудных чорных») і ўсіх няшчасных. Іменна Амерыка дае нам плённы прыклад (ужо такі плённы, што дае яны вялікі ўраджай банкаўскіх чэкаў на... венец-эльскай нафце, нікарагуанскіх бананах, чылійскай медзі...). Нацыя, якая не мае сабе роўных сярод іншых нацый Зямлі, ззяючая зорка на палітычным небасхіле (я гатоў заплациць трыма зоркамі добрага каньяку таму, хто растлумачыць мне, чым адрозні-

ваецца «палітычнае» саперніцтва паміж дэмакратамі і рэспубліканцамі ЗША ад таго, што пануе ў якім-небудзь арыстакратычным яхтклубе, грамадства, якое расшчэпленае ядром (стоп: гэта нібыта напісана да Хірасімы) арыстакратычнага духу (паколькі гэты аўтар уяўляе, што каралі жавальнай гумы і аўтамобіляў — уваабленне рэспубліканскага духу!) і якое насаджае ва ўсім свеце ідэалы дэмакратыі (для прыкладу нам хопіць Гватэмалы, Паўднёвага В'етнама, Паўднёвай Карэі, Дамініканскай Рэспублікі і іншых «дэмакратый», якія гарой стаяць за свайго апекуна). Амерыка — жам-

Для амерыканскіх неграў зорнапаласаты «рай» — гэта краты турмы, у якой яны пануюць.

чужына Акіяна, якой увесь свет, не саромеючыся, павінен аддаць даніну пашаны (Злучаныя Штаты — юбер алес!).

Адзіны крытэрыў тут — сапраўдныя заслугі. Паходжанне нічога не азначае (сын Форда і сын Рафелера гэта бліскуча пацвярджаюць). Выжываюць найбольш прыстасаваныя («Смерць слабым!», што і казаць — здзіўненні дэмакратычны лозунг!). Заслугі — адзіная ўмова поспеху (і «поспех — адзінае апраўданне любых дзеянняў», як гаворыць аб капіталістычным свеце бальзакаўскі персанаж Ватрэн, катаржнік і забойца). Тут мы прызнаем толькі адну высакароднасць — тую, якая не ведае ні камзолаў, ні выхвалення геральдыкай і дэвізам якой з'яўляецца: «Асвечанасць і Недатыкальнасць» (гэта вельмі пераканаўча гучыць пасля Бірмінгема і Джэксана — «асвечанасць» расістаў і «недатыкальнасць» неграў-дэманстрантаў... Паліцэйскія сабакі сапраўды не былі прывучаны рваць камзолы: яны рвалі простую вопратку неграў. Алабама — гэта ж таксама адзін са злучаных штатаў...)

...Я каменцірую, каменцірую, каменцірую... «Усякі каментарый да гэтага ўрывака будзе лішні, — напісаў мне мой мілы чытач. І каб яго чорт узяў, ён зноў мае рацыю.

Андрэ ВЮРМСЕР.
Пераклаў з французскай мовы
Б. Бекназар-Юзбашаў.
(АДН).

«Дэйлі Уоркер», Лондан.

ЖЫХАРКУ вёскі Тулічава былога Карэліцкага раёна Гродзенскай вобласці Марыю Пятроўну Рабаву за сувязь з партызанамі фашысты адправілі ў Асвенцім, калі яна была цяжарнай. Адуль яна была пераведзена ў лагер поблізу чэхаславацкага горада Трыбаў. Тут 8-га верасня 1942 года ў Рабавай нарадзілася дачка Надзежда.

Неўзабаве група зняволеных наладзіла ўцёкі. Як іх саўдзельніцу Марыю Пятроўну перавялі ў лагер смерці, разлучышы з сямімесячнай дачкой.

Мінула дваццаць год. Даўно вярнулася на Радзіму Марыя Пятроўна, выратаваная ад гібель савецкімі войскамі. І зусім нядаўна ад былой вязніцы лагера Рабава даведлася, што яе дачка жывая. Яе выратавалі савецкія ваеннапалонныя і чэхаславацкія ўрачы. А потым дзяцей вывезлі ў Брэст. Але далей Надзін след згубіўся. Марыя Рабава шукала дачку па ўсёй краіне, але самае дзіўнае, што жылі яны амаль побач: Надзя працавала на Баранавіцкай швейнай фабрыцы пад імем Надзежды Іванаўны Неізвеснай. А маці знаходзілася ў сяле Тулічава за трыццаць кіламетраў ад Баранавіч. Як жа маці і дачка знайшлі адна ад-

ПРАЗ 20 ГОД...

Перабіраючы архівы былога Карэліцкага раёна Беларусі, уключанага ў склад Навагрудскага раёна, начальнік Навагрудскага пашпартнага стала Валяціна Няроўная знайшла следчую справу. Яна зноў звязалася з многімі дзіцячымі дзямі. І, нарэшце, Марыя Рабавай прыслалі фатаграфію работніцы Баранавіцкай швейнай фабрыкі Надзежды Неізвеснай. Начальнік Навагрудскага аддзела міліцыі Міхаіл Фядотаў прапанаваў Марыі Пятроўне разам з гэтай фатаграфіяй яшчэ некалькі фатаграфій дзяўчат, што шукаюць маці, з якімі іх разлучыла вайна, і сказаў:

— Тут і ваша дачка. Сэрца маці падказала, на якой з фатаграфій была Надзя. Гэта пацвердзіла і партрэтнае падабенства.

Неўзабаве Рабава змагла абняць знойдзеную дачку.

І. КАЗАЧОНАК.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

НАШ АДРАС
Мінск, Ленінскі праспект, 77,
Дом Друку. Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».